

CRKVA U MALOM

List župne zajednice Kraljice sv. Krunice – Zagreb
Godina XXXIX. – 2020. – Broj 2 (116)

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	1
BLAGDANSKE MISLI	3
Božić je...	3
O obitelji	5
VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA	9
Najteži boj, boj srca	9
Božićno vrijeme i umjetna inteligencija	13
Bajke i zmajevi	14
O kreposti političke razboritosti	17
NAŠE PRIČE	21
Ljubavna priča ili priča o ljubavi (In memoriam - Mladen Kušec)	21
Svekrvine fritule	24
Zrcalo	32
NAŠI POKOJNICI	36

CRKVA U MALOM

Godina XXXIX.

ZAGREB, 2020.

BROJ 2 (116)

UVODNA RIJEČ

Dragi župljani i čitatelji!

U ozračju svetkovine Božića i blagdana koji se oslanjaju na Božić – Sveti Stjepan, Sveti Ivan evanđelist, Sveta Obitelj, Sveta Marija Bogorodica, Sveta tri kralja, budi se u nama čežnja za blizinom, za susretom, za zagrljajem ljudskim i božanskim. Književnik Ivo Andrić napisao je u svojim zagrebačkim danima: *„Ja znam da nitko živ nije prešao svoj put a da mu se ti nisi približio, položio mu ruku na rame i pošao s njim jedan čas. Prevelika je i preteška za jednog čovjeka ta snaga i mudrost kojom nas iskušavaš. U časovima kad mi je preteško, ja mislim da si Ti podmukla snaga u hljebu koji jedemo i vodi koju pijemo i da pomalo i potajno prožimlješ tijelo naše i upijaš nam se u krv pa tako ravnaš korake naše da idemo kao na nevidljivom lancu, određeni da padnemo u čas borbe s Tobom. A svaki se živ čovjek bori s Bogom, jedan dulje a drugi kraće; i svaki podleće“.*

Živimo vrijeme pokidanih veza. Pandemija COVIDA 19 poremetila je naše navike slavlja Došašća i Božićnog vremena, ali ne i Istinu utjelovljene Riječi: *„on im je dao moć da postanu djeca Božja“ (Iv. 1,12): „Gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“* veli nam sv. Ivan u svojoj Prvoj poslanici. Reći će sv. Pavao u poslanici Rimljanima: *„Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? Siguran sam da nas neće ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni*

budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našem“.

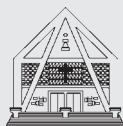
Apostolskim pismom „Patris Cordie – Očinskim srcem“ pape Franje, slijedeća 2021. godina (8. prosinca 2020 – 8. prosinca 2021) bit će posebno posvećena sv. Josipu čiji lik nalazimo u našim jaslicama zajedno s Marijom i Isusom. „*Otac voljen, otac u nježnosti... uvijek u sjeni*“, piše papa Franjo. U sjeni pandemije papa u sv. Josipu prepoznaje sve osoblje po bolnicama svijeta, koje, daleko od javnosti, svakog dana očituju strpljenje i ulijevaju nadu. Kroz lik sv. Josipa kao da odjekuju riječi „*Ne bojte se*“, jer vjera daje značenje svakom događaju, radosnom ili žalosnom.

Neka nas u ovim izazovnim vremenima krijepe riječi Učitelja Echkarta: „*Ljubi Boga u siromaštvu, jednako rado kao i u bogatstvu, ljubi ga jednako u bolesti kao i u zdravlju, ljubi ga jednako u napastima kao i bez napasti, ljubi ga jednako u patnji kao i bez patnje*“.

Ovim riječima samostanska braća i sestre „Kraljice Svete Krunice“ žele svima vama dragi župljani i čitatelji, sretan Božić i Bogom blagoslovljenu 2021. godinu.

fr. Ivan Iko Mateljan, OP

BLAGDANSKE MISLI

BOŽIĆ JE...

Božić je blagdan koji se svake godine, uvijek iznova, doživljava na poseban način i ostaje u našem sjećanju zbog ovih ili onih razloga. Dio je našeg vjerskog života, naše kulture i naših običaja. Što reći o Božiću? Svakako nešto lijepo i ohrabrujuće zato što je Božić blagdan u punom smislu te riječi - blagi dan, dan radosti i topline, dan koji nas oživljuje i obnavlja na više načina.

Božić je blagdan za oči. Svjetlost ispunjava takoreći sve. Sjaj svijeća i žarulja osvjetljava naše ulice, kuće i crkve. Noć postaje dan. Oči se naslađuju ukrašenim borovima i jaslicama, s uvijek istim i nama dragim osobama, Isusom, Marijom i Josipom, a tu su također pastiri, kraljevi, ovce, vol i magarac. Gledamo ih i milo nam je pri srcu. Oči vjere prodiru još dublje i vide svjetlo spasenja. „Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru!“, kako to reče starac Šimun. Božić je blagdan mira, blagdan pomirenja sa samim sobom, s Bogom i s drugim ljudima.

Božić je blagdan za uši. Čujemo mnoštvo pjesama. Glazba daje posebno ozračje najljepšem kršćanskom blagdanu, nosi radosnu vijest o dolasku Spasitelja svijeta. Pjesmu o rođenju malenog Boga čujemo iz vlastita grla, ali i od ljudi koji pjevaju s nama i pored nas. Božić je blagdan radosti koju dijelimo jedni s drugima.

Božić je blagdan koji nas pokreće - žurimo i obilazimo trgovine, odlučujemo što ćemo kupiti za kuću i za darove. A kad je sve kupljeno, brzo se vraćamo natrag u svoje domove, prebirući u glavi jesmo li nešto ili nekoga zaboravili. Tako ususret Božiću žurimo mi, ljudi XXI. stoljeća. U svoje vrijeme prema Betlehemu su žurili pastiri kad su čuli da se rodilo

Dijete, Spasitelj svijeta. Božić je blagdan koji oživljava, usmjerava, daje nam snagu da idemo naprijed.

Božić je blagdan vjere. Možda najviše danas vjerujemo u dobrotu, u prijateljstvo, u mir. Svađa, ljubomora, mržnja i rat razotkrivaju se u čitavoj svojoj besmislenosti. Vjerujemo da naše obitelji i zajednice mogu biti toplije, ljudskije, radosnije. Božić nam poručuje da mir, dobrota i ljubav nisu iluzija za naivne, nego izazov za odlučne i hrabre. Božić je blagdan vjere u krhkog i nemoćnog Boga, rođenog u štalici i na križu umrlog, ali Boga koji je poslije svega bio i ostao pobjednik.

Božić je blagdan Boga. Bog uzima riječ i govori, ne više preko proroka ili drugih ljudi, nego preko svojega Sina. Bog ne gubi nadu u čovjeka, nego postaje čovjekom za čovjeka. Ono što čovjeku nije u cijelosti uspjelo i ne uspijeva do današnjeg dana - da bude ljudskiji prema sebi i drugima - uspjelo je Sinu Božjem. „Sin Božji postaje Sinom Čovječjim, da sin čovječji postane sinom Božjim“, piše sv. Augustin. Zato je Božić ne samo blagdan Boga, nego i blagdan čovjeka.

Završimo riječima sv. Augustina koji, govoreći o Božiću, kaže: „Ispitaj, čovječe, svoje zasluge, ispitaj uzroke svoje radosti, ispitaj pravdu, pa ćeš vidjeti da ćeš pronaći samo milost, samo dar. Dar Boga čovjeku, dar tebi i meni“. Evo zašto volimo Božić. Volimo ga zato što smo obdareni Bogom.

Blagdan Božića je poziv svima nama da učinimo ono što je na današnji dan učinio Bog - da postanemo ljudi u punom i najboljem smislu riječi, ljudi za sebe, za druge, za Boga. Zato je Božić već dvije tisuće godina poziv Boga čovjeku, poziv koji valja spremno prihvatiti i hrabro slijediti.

Svima Vama želim sretan i blagoslovljen Božić, uz obilje mira i radosti!

fr. Domagoj Augustin Polanščak, OP

O OBITELJI

Kad mudraci otiđoše, gle, anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: “Ustani”, reče, “uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi.” On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. I osta ondje do Herodova skončanja – da se ispuni što Gospodin reče po proroku: Iz Egipta dozvah Sina svoga.

Nakon Herodova skončanja, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu: “Ustani”, reče, “uzmi dijete i njegovu majku te pođi u zemlju izraelsku jer su umrli oni koji su djetetu o glavi radili.” On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku. Ali saznajući da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret – da se ispuni što je rečeno po prorocima: Zvat će se Nazarećanin. (Mt 2,13-15.19-23)

Na početku promišljanja – dvije kratke crtice.

Prva je da sam prije nekog vremena razgovarao s jednom mladom ženom koju je njezin suprug ostavio poradi ljubavnice. Inače, ona i suprug imaju dvoje male djece. Iz toga razgovora vjerujem da ću uvijek pamtit i njene sljedeće riječi – „Ne mogu shvatiti kako netko koga sam obećala voljeti cijeli život – i još uvijek volim, može dopustiti drugoj osobi da, dok mene i djece nema, uđe u naš stan, u naš dom, te da hoda i gazi preko igračaka naše djece. Kakva je to osoba koja to dopušta, i kakva je to osoba koja to čini?“

Druga zgoda je da sam jednom prilikom ušao na okretištu u tramvaj te sjeo na jedno od onih sjedala koja sučelice gledaju na druga dva. Preko puta mene sjele su jedna do druge majka i kćer koja je vjerojatno u jednom od nižih razreda osnovne škole. Djevojčica je stavila torbu u krilo i gledala naprijed, za to vrijeme je majka iz svoje torbe izvadila mobitel i polagano prelazila i tipkala prstom po njemu. Tramvaj je krenuo, a stanice su prolazile...Prva, druga, ..., peta... Obje su šutjele, djevojčica gledajući pred sebe, a majka tipkajući. Ja sam izišao, a one su ostale u tišini jedna pored druge.

Draga braćo i sestre, ovih dana proslavit ćemo svetkovinu Svete obitelji i trebamo se zapitati što se događa s našim obiteljima? U čemu je razlika mnogo puta između Svete obitelji i naših obitelji? Razlika je u tome što Sveta obitelj u središtu ima Boga, dok naše obitelji često i sve češće iz središta Boga miču. I što onda ostane? – to je pitanje.

Bog je naime onaj koji treba biti u središtu, a ujedno i „vezivno tkivo“, a danas se događa nešto suprotno. Boga mičemo iz središta, te u taj isti centar stavljamo sebe, a mi nismo niti Bog niti „vezivno tkivo“. I tako onda nema istinskog mira, istinske radosti i istinskog blagoslova. Vrlo brzo upadamo u „trku svoga života“, pokušavamo nešto vlastitim snagama, te se dogodi slično ili istovjetno onomu što sam naveo u one prve dvije crtice na početku. Naime, ili nam neka druga osoba izvan vlastite obitelji postane izvor „sreće“ koja je vrlo kratkotrajna i lažna, a izvor dugotrajne nesreće i za nas i za one oko nas, ili, s druge strane, dogodi se to da uđemo u lov za nečim materijalnim, za nečim od ovoga svijeta, za nekim prividnim zadovoljstvima, fatamorganama sreće, koji nas dugoročno sve više otuđuju jedne od drugih te postajemo stranci.

Tako danas imamo obitelji koje to nisu, bračne drugove koji to nisu – jer samo sebe gledaju, svatko sebe nastoji staviti i stavlja u središte, svačije su potrebe „najpotrebnije i najbitnije“, djeca pate, a tu nema budućnosti, te onda vrlo brzo dođe do „kolapsa sustava“ i vanjske diobe onoga što je već odavno bilo razdijeljeno. Nema tu Božjeg blagoslova i *diabolos* je došao na svoje. A djeca – ona završe vrlo često i bez kuće i bez doma – jer putuju od stana do stana i žive kao vikend putnici.

U brakove se danas vrlo često ulazi namah kao da je riječ o nekakvoj igri, osobe nisu svjesne ili zaboravljaju na srž onoga – „u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti, dok nas smrt ne rastavi“. Djeca postaju projekti, ako se supružnici odvaže da ih uopće imaju i suprotstave se zloduhi kontracepcije ili toga da postanu Herodi vlastite nevine dječice. Maknuvši Boga iz središta, ponašamo se kao mali bogovi, planeri obitelji i djece.

Vrlo često se osobe udaju ili žene za svoje snove i zaboravljaju da u trenutku onoga „da“ odnosno „uzimam“, to „da“ izgovaramo bezuvjetno drugoj osobi onakvoj kakva je bila, kakva jest i kakva će biti. Umjesto toga za supružnike se uzima snove o tim supružnicima, a ti snovi su lažni i onda se pretvaraju u noćne more.

I upravo stoga, u kontekstu snova, je bitno ovo evanđelje. Josipu se u snu javlja Gospodin. Zašto u snu? Zato što je Josip toliko otvoren Bogu da mu se Bog i u snu javlja, te mu govori da sa strane ostavi „svoje snove“, te da poslušna glas Boga koji će mu kazati kako da sačuva onaj istinski blagoslov u svojoj obitelji i onaj istinski život. Slušajući glas Božji, izbjeci će tako nevolje koje prijete njegovoj obitelji, makar će tako morati trpjeti i biti strpljiv te izići iz kolotečine vlastitih planova i uobičajenih načina življenja onoga „kako svi drugi žive“.

Mnogo puta, draga braćo i sestre, u našim obiteljima nema niti pojedinačne niti zajedničke molitve, nema riječi Božje oko koje bi se okupili, nema zajedničkog odlaska na svetu misu, učešća u pojedinačnim i zajedničkim sakramentima i tako nam nedostaje Bog, odnosno nedostajemo sami sebi i jedni drugima. Stoga, oslušujmo Gospodina, prijedimo preko nekih prizemnih snova koji su mnogo puta uvjetovani okolinom u kojoj živimo, današnjim društvom i mentalitetom i odvažimo se konačno na istinski način ljubiti jedni druge.

I tako dok u ovo Božićno vrijeme slavimo dolazak utjelovljenog Boga u ovaj svijet i Njegovu Svetu obitelj, proslavimo dolazak i povratak Boga u naše obitelji, okrenimo se Njemu da postane istinsko središte i sveza ljubavi u našim obiteljima, ljubavi koja nas uči na žrtvu i odricanje od sebe samih za druge, kako bi ovo bili sveti Božićni dani u našim obiteljima.

Neka vas sve prati zagovor Svete obitelji. Čestit vam Božić i blagoslovljena nova godina Gospodnja!

fr. Ivan Marija Tomić, OP
župnik

ZAHVALE

Zahvaljujemo svima koji su svojim donacijama omogućili tiskanje ovoga broja *Crkve u malom*.

LJUBIM... DOŠAŠĆE!

Ljubim te, Oče, Litico moga pouzdanja...

Ljubim te, Ljiljane bijeli, čistoća Mudrosti

Ljubim te, Alejo, što na rijetke trave mirišeš... kojima je pomazano čelo moga Gospodara

Ljubim te, siromašni Kralju Duha - čije Kraljevstvo tek dolazi

Ljubim *Porijeklo* tvojih stopala... kojima si gazio pustinje

Ljubim dane u kojima si bio si među ljudima... dodirivao ih prstima, očima i glasom koji liječi

Ljubim... sve više... jer *Ljubiti* znači biti Tvoj. Vršiti *Zapovijedi* koje su nadopunile Zakon - sažeto

Ljubim... sve što ima veze s Tobom! I taj *Vež* kojim nas je *Nebo* utkalo u svoju *Neprolaznu Sliku*

Ljubim *boje tvojih kistova* čime premažuješ grijeh kojima nas *istočni* tlači...

Ljubim *Tajnu* u kojoj se skriva otajstvo *Nedokučivog*

Ljubim sve što ne razumijem, ali bitno je da *moje Srce* prihvaća- Osjeća

Ljubim... jer gdje bih bila da u Ljubavi nisam

Ljubim ovakva *nedovršena*, a toliko Ljubljena od Savršenog

Ljubim... *i kad dobivam i kad gubim...* jer znam da u Tebi - je *Sve*

Ljubim *jer si obećao* da me od Tebe ništa ne može razdvojiti

Ljubim što *Ljubav* pokriva sve što ja nisam u stanju

Ljubim *To Stanje* koje nadilazi ograničeni um

Ljubim *Prisutnost* koja me zakriljuje i kad nisam dostojna *Svetosti*

Ljubim *Vrijeme* u kojem smo se *Sreli* kao Čovjek

Ljubim *prostora* na kojima smo rođeni - u istom *Impulsu* *trajanja*

Ljubim *Korijene* koje nosimo u sebi... *I Proljeće* koje *već niče* - plodovima

Ljubim sve što mogu i ne mogu obuhvatiti zbog svojih slabosti... Ali tada si *Ti* - *Jak* u meni

Ljubim dane koji su pred nama... *Došašće* je Tvoj Dolazak

Ljubim... *i Rođenje i Smrt* - jer tako se Ljubav *Proslavljuje*

Ljubim... *nikad dovoljno* Ljubav ... *i molim...* da se *ne izgubim* kad Ljubav odluči biti Pravedna

Ljubim... jer *Tako je Ljubav zamislila Život!*

Od Betlehema do Golgote... od zemlje do neba... uvijek ista pjesma *silazi po anđelima* -

Mir ljudima dobre volje!

Mirjana Franc - Benci

VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA

NAJTEŽI BOJ, BOJ SRCA

Odlazak u pustinju nije bijeg, nego prilika za borbu i pobjedu na onoj razini do koje nije moguće doći redovnim putem i redovnim životom, a sa svrhom da se u punini ostvari Kristova riječ, njegovo Kraljevstvo u onoj mjeri koliko je to čovjeku u ovom životu moguće. Da bi se to kraljevstvo ostvarilo, da bi se Krist rodio u duši, čovjek mora nadvladati sve one neprijatelje koji su protivni Kristu, protivni Kraljevstvu, protivni Crkvi, i protivni našem spasenju, kako vanjske, tako i nadasve one unutarnje.

Pustinjski oci smatraju da je potrebno nadvladati sve neprijatelje, a ne samo neke. Vanjski protivnici imaju za cilj da naš nutarnji pogled skrenu s Krista na svijet. Time gubimo svijetlo, gubimo put. Pogled duše se zatamnjuje i ona postupno slabi. Unutarnji čovjekovi neprijatelji, ili unutarnji saboteri koji oslabljuju volju za spasenjem, jesu požude koje izrastaju iz odluka duše, odnosno iz vrste misli kojima se duša priklanja u svojoj svakodnevici, potičući nas bez prestanka da svoju misao usmjerimo na prolazno, na propadljivo, na izvanjsko te tako s vremenom zaboravimo na ono što nudi Krist - ono neprolazno, vječno. U *Prvoj Ivanovoj poslanici* vidimo da požude očiju, tijela, i života (usp. 1 Iv 1, 16) dolaze od svijeta. Svijet potpomaže strasti, a strasti treba nadvladati, ukrotiti odnosno evangelizirati. To je smisao odlaska u tišinu pustinje, boj s mislima ili boj srca.

Za pustinjske oce nema kompromisa sa svijetom za onoga koji se odlučio nasljedovati Krista. Svijet i ono negativno što on nudi, a što potiče strasti, treba bezuvjetno svladati: budnošću, askezom, molitvom i, najvažnije, s Isusovom pomoći. Sv. Antun Veliki govori o četiri neprijatelja onih koji su prihvatili život odricanja: slušanje, govorenje, i gledanje. Ta tri neprijatelja pobjeđuje onaj koji se osamio i posvetio samoći. Ostaje mu

četvrti neprijatelj: to su misli, ili boj srca. Prva tri neprijatelja su vezana za čovjekova osjetila. Osjetila se aktiviraju mislima koje duša misli, mislima kojima naginje. Osjetila hrane dušu onim što dušu privlači. Sluh, govor i gledanje neminovno su privučeni svijetom i svjetskim taštinama. Čovjek je zainteresiran za svijet i ono što svijet nudi. Dinamika, brza izmjena informacija, slika, zvukova, promjene, sve to zabavlja čovjeka i udaljuje ga od onoga što je uistinu bitno, a to je njegovo vlastito spasenje, njegova duša, njegova nutrina u kojoj susreće Krista koji ga mijenja. Budnost znači biti pažljiv upravo na pokrete duše i na smjer prema kojem vode. Vode li van, u svijet, daleko od Krista, treba im se suprotstaviti Kristovom mišlju, odnosno evanđeljem.

Maknuvši se od izvanjskih podražaja, čovjekova se pažnja neminovno usmjerava na njegovu nutrinu. Tu se, u goloj tišini samoće, otkriva jedan novi svijet, svijet misli. Tu bjesni pravi rat. Boj s mislima, posebno onim negativnima, grešnim, boj je srca. A upravo vrsta naših misli otkriva stanje i kvalitetu našega srca. Jer kakvo nam srce takve su i misli. Kakve misli takav i govor, a kakav govor, takva i djela. (usp. Mk 7, 20-23). Srce je izvor, a misli su, kako kaže Pustinjak, ono što iz tog izvora istječe. Ako su misli dobre i svete, izvor je čist, ako su misli zle i opake, izvor je mutan i prljav.

Da bi se uočio taj izvor, da bi se čuo onaj tihi šum i najtananijih misli, da se uoče najfiniji pokreti duše, nužno je udaljiti se od buke i od podražaja svijeta te ući u svoje srce, svoju nutrinu kako bi se prepoznao onaj izvorni boj, izvorno stanje stvari, odnosno otkrio se odgovor na pitanje tko sam ja i kakav uistinu jesam. U ljudskom se srcu stvara odluka za dobro ili loše. Ta odluka je plod čovjekovih misli. Ukoliko su misli negativne, zle, grješne, i naše će djelovanje biti takvo. A takvo djelovanje nije evanđeosko. Ukoliko je čovjek pobijedio svoju nutrinu, svoje zle misli, i njegova će dijela biti takva, dobra i sveta. Takovo će djelovanje biti ono izgrađeno na stijeni evanđelja (usp. Mt 7, 24-27). Ta borba traje do kraja života, iscrpljujuća je i neizvjesna.

Boravak u tišini samoće, ili samoći koja rađa tišinu, nije povlastica samo pustinjaških otaca. Da bismo ušli u taj boj, potrebno je naći vrijeme tišine u vlastitom životu. Potrebno je donijeti odluku za samoću, za tišinu. Zatrpavanje dnevnog rasporeda bezbrojnim obvezama i aktivnostima,

često je bijeg i želja se pobjegne od susreta sa sobom, da se izbjegne susret s Bogom koji nas očekuje u dnu duše. Bojimo se onog boja koji će u nama otkriti kakav je uistinu izvor našega srca, kakve su te misli koje se rađaju u tom izvoru, koji su naši istinski motivi i, konačno, što je to što nas potiče na djelovanje. Bojimo se spoznati vlastitu grešnost, vlastitu tminu. U tome je heroizam onih koji su prihvatili pustinju i u pustinji, boj srca. Izložiti se istini o sebi znači izložiti se iskustvu vlastite bijede. A gledati svoju bijedu oči u oči nije lako.

Spoznajući svoju nemoć pribijenu na križu vlastite grešnosti, susrećemo Svemoć koja nas podiže, obnavlja i iznova rađa. Tek tada otkrivamo istinsku čežnju za Bogom i njegovim milosrđem, njegovim spasenjem. Tek se tada oslobađamo od zablude *munchhausen*-ovštine spoznajući da se sami, svojim djelima, ne možemo spasiti i da, ukoliko to želimo, moramo svoj ja predati Raspetome, otvoriti se Božjem vodstvu, njegovu providonosnom djelovanju i prihvatiti njega kao jedinog i osobnog spasitelja. Tek tada spoznajemo istinitost životnosti Božje riječi koja nas uči da je On trs, a mi loze i da bez njega, ne samo da ne možemo ništa, nego i nismo ništa.

Iskustvo vlastite beskorisnosti (usp. Lk 17, 10) potiče nas da se osobno i potpuno s vjerom predamo onomu koji je Put, Istina i Život. U posvećenoj ovisnosti o Bogu i njegovom providonosnom djelovanju možemo zaživjeti istinsku poniznost koja se sviđa Bogu. Prepuštanjem Božjem vodstvu, njegovoj volji, učimo se nasljedovati i onu koja je o sebi rekla da je neznatna službenica Božja, a koja je posve ovisila o Božjoj riječi. Postajemo njezini učenici učeći se, kao i ona, živjeti od vjere u Božju dobrotu.

Iskustvo vlastite nemoći uronjeno u iskustvo Božje svemoći plod je hrabrosti za tišinu, za iskorak u osobnu pustinju i plod ustrajne borbe s vlastitim mislima. S Božjom pomoći, neprestano gledajući na Raspetoga, u njemu, po njemu i s njim, i mi pobjeđujemo.

Ratko Podvorac
đakon

* * * * *

BOŽIĆ U SRCIMA

Božić se bliži sretni smo mi,
ljubav i radost se rađa u srcima svim.
Nek nas veseli Ljubav ta,
odanost iz koje je potekao dar.

Maleno dijete sveto, Ljubav je ta,
Marija i Josip dijele nam dar.
Pronicavo čisto srce daje nam On,
da možemo slušati, čuvati, živjeti
Riječi koje sije u životu mom i tvom

Na skroviti način dolazi k nama,
preko majke Marije
Bogolika čovječnost dolazi k nama
Skida sa nas veo tame te i oblači nas u svijetlo istine.

Otvorimo vrata srca svog,
da maleno sveto dijete nađe u njem svoj dom.
Da nas posveti Prisutnost ta, nijemost,
gluhost, slijepost srca naših da nestane od nas.

Odani Njemu budimo mi,
dopustimo Liječniku duše i tijela da nas izliječi i posveti.

Marinka Kisić

BOŽIĆNO VRIJEME I UMJETNA INTELIGENCIJA

Običaj je krajem svake godine objavljivati razne popise ili ljestvice najboljih, najljepših, najružnijih, najupečatljivijih stvari koje su se dogodile u proteklom razdoblju.

U tim kategorijama vrlo često se nađu popisi najboljih ili najlošijih filmova, a u posebnoj kategoriji su i filmovi s božićnom tematikom. Naravno, nisu to, očito je, vjerski božićni filmovi, gledajući njihovu teološku ili religioznu stranu. Štoviše, „božićni” su samo u smislu jer promoviraju tzv. „božićnu atmosferu”, ali baš su oni kao podžanr postali najpopularniji program u ovo doba godine.

No još jedan popis je vrlo zanimljiv, i to u svjetlu svih nevjerojatnih događaja ove godine. Naime, jedan od najpretraživanijih pojmova na jednoj od internetskih tražilica bio je i pojam „5G mreža”. No, ne želim isticati to kao neki problem, iako ga se takvim smatra, već spomenuti sintagmu koju većemo za taj pojam, a to je „umjetna inteligencija”. Gledajući ponovno film *Metropolis*, njemački crno-bijeli nijemi klasik iz 1927. godine, koji je tada svrstan u kategoriju znanstvene fantastike, očito je da umjetna inteligencija i nije nešto čime se tek sada susrećemo

U doba kada je snimljen zaista je bio znanstvena fantastika, no do danas umjetna inteligencija sve više prožima naše živote jer kroz različite uređaje kojima se koristimo ona postaje dijelom naše svakodnevnice, kulture, obrazovanja, zabave.

Nastojeći nam olakšati život umjetna inteligencija ima pozitivnu konotaciju, no paralelno imamo i nedoumice koliko je u jednom dijelu ta tehnologija prihvatljiva u etičkom smislu i koliko je time u opasnosti čovjekova bit. Jedino čovjek od svih živih bića na Zemlji ima sposobnost moralne prosudbe i s pravom se pitamo koliko je u redu kreirati sve moćnije i inteligentnije strojeve koji imaju veće sposobnosti od čovjekovih. Trebaju li nas zabrinjavati ti, tzv. inteligentni strojevi? Čini se da nas ipak više treba zabrinjavati njihov kreator, a to je – čovjek. Nismo ni svjesni da već dugo obilatno koristimo dobrobiti umjetne inteligencije. Stvar je u mjeri i razumu.

Rozalija Bregović Pračić

BAJKE I ZMAJEVI

Ona moja famozna baba Cvita, pokoj joj duši, bez čijih bajki i priča, vila i bunara obraslih mahovinom, bez tajnovitih mračnih šumaraka kroz koje lutaju izgubljeni putnici, ne bi bilo ni mene ni mojih pisanja, i sada me nadahnula pisati.

Bijah pomislila kao nemam što pisati iako su vremena inspirativna, tužna, teška, zastrašujuća, prijeteća. I čemu ovakav naslov? Mora da su baba Cvita, pisac Gilbert Keith Chesterton i naš župnik Ivan Marija u nekoj tajnoj vezi čim spominju bajke i zmajeve.

Citira naš župnik Chestertona koji kaže da se bajke ne pišu samo zato da bi djeca znala da postoje zmajevi, nego da se zmajeve može poraziti! I ništa nije tako lijepo ni zanimljivo kao bajka. U njoj ništa nije nemoguće i sve je moguće: vjerni konjić koji govori, čudesno zlatno pero iz krila još čudesnije ptice, bistri siromašni momak koji vraća govor nijemoj kraljevni i postaje njezin muž i kralj. A što je najljepše, sve bajke sretno završavaju. I sam pripovjedač kaže da je sve istina jer je on „tamo bio, jeo i pio“. A djeca slušaju, skoro ne dišu od čuda, vjeruju i sanjaju.

No, u bajkama žive i zmajevi sa sedam glava, daleko u mračnoj planini, žive vode Zlovođe i vile Zatočnice, zlobni Bjesomar i njegove sluge koji ne daju da se Potjeh dosjeti Istini, žive zle pakosne mačehe i njihove ružne, zločeste kćeri koje hoće silom obuti staklenu cipelicu...

Pa kad dijete rekne babi „ajd' sad ispočetka“, ono zna da mu zmaj ne može ništa, da će mu hrabri momak odsjeći svih sedam glava i da nikad više neće rigati vatru.

Nisam više ničije dijete (osim Božje, naravno), nema mi više babe moje Cvite, ali baš u ova vremena kao da čujem zvuk njezina glasa; vidim boju njezina *šudara* na glavi, *travešu* umrljanu brašnom, *vuštan* od nabrane crne tkanine, njezino naborano lice na kojem su brige i težak život urezali svoje tragove... Kao nikad, danas mi silno nedostaje ono Došašće, ono iščekivanje Djeteta koje bez straha ikakvoga zavlaci ruku u zmajevo gnijezdo, u rupu njegovu. Nedostaje mi ono drhtavo lupanje radosnog srca, ono podrhtavanje tijela koje napeto iščekuje predivnog gosta koji donosi najljepše darove. Baba mijesi kruh, blagoslivlja ga,

škropi svetom vodom, utiskuje mu znak križa, stavlja na *lopar* pa pod peku. Još i sad dušom mi kola ona toplina vatre s *komina*. Zvijezde blistaju, iščekujemo u nekoj uzvišenoj tišini da se konačno rodi Djetesce, da nam zagrije dušu...

Danas, čini mi se nakon stotinu godina, opet u tišini, u mraku i hladnoći, bez pjesme i bez glasa, čekamo i osluškujemo kada će se čuti gugut Djetetov. Konačno u tišini! Konačno vidimo da zora rudi. Konačno nas ne zasljepljuju kričavi svjetleći ukrasi, nema vina s cimetom i klinčićima, nema fritula prženih na užeglom ulju, nema jelenjih rogova, nema *Jingle bellsa*, pa ni *Santa Claus is not coming to town!* Konačno! Pa ako ni ne pjevamo, duša odzvanja pjesmom, onom domaćom, hrvatskom, vjekovnom.

Zmajevi ovog svijeta misle da su na pragu pobjede, da smo pokoreni i izgubljeni od straha i tjeskobe, od njihovih zabrana. Misle kako nikad više nećemo vidjeti osmijeh na licu svoga bližnjega, da ga više nikad nećemo dotaknuti, zagrliti i reći da će sve biti dobro.

U pričama i bajkama moje babe Cvite Dobro i Ljubav su uvijek i zauvijek pobjednici.

Ruci malog Djetesćeta zmaj ne može ništa. Iz našeg panja niknut će mladica usprkos i unatoč svemu. Već čujem Glas: Ne bojte se! Ja sam s vama! Evo dolazim!

Vjera Mrvelj

* * * * *

RECITE MI*O. Rajmundu Kupareu*

Recite mi, padre Rajko, kakve su zvijezde s one strane smrti?
Je li Svemir modar k'o Jadransko more?
Vaše tijelo lezi u sjeni Arkada, no duša sa suncem
novu pjesmu sklada anđeoskom zboru.
U suzi treperi plamen bijele svijeće na mramornu grobu.
Vi ste biće Svjetla:
Vaše drage riječi, davno izrečene, otiru mi tamu.
Svjetiljka još gori u samačkoj sobi jednoga progonstva,
svjetionik duha što daruje sebe ljudima i Bogu.
Koliko su knjiga ispisali prsti kojih više nema?
U oprost blaga bila Vam je ruka,
u slabosti čvrsta,
ustrajna i plodna kao gipka grana maslina na Hvaru.
Lađe su u luci, vali puni riba. Ali Vi ste mreže
rasuli po svijetu, u čeznuću doma.
Hrvatska je uvijek kao vjerno sidro izmorenu srcu,
čuvarica nade, radosti i bola.
U mislima na Vas prepleću se ruže, k'o stihovi Vaši
Majci oko čela. Djetetu je na dlan golubica sjela,
tražeći drvo Križa.
Rekli ste nam, Padre, da krhkost ljepote Zemlji Ljubav vraća,
nježnost daje snage
da podnese teret ljudskoga života na putu do Neba.

Iva Čuvalo

O KREPOSTI POLITIČKE RAZBORITOSTI

Razboritost je riječ koja se u hrvatskom javnom i političkom životu razmjerno rijetko koristi. O razboritosti - „moramo biti razboriti“ - uvijek je govorio dr. Franjo Tuđman, prvi hrvatski predsjednik. S njegovim odlaskom, razboritost se uglavnom više ne spominje, a uglavnom se smatra da je razboritost arhaični hrvatski izraz za racionalnost. U galopirajućem vitlanju emocijama, podlijeganja najrazličitijim strastima i radikalizaciji mišljenja, a sve to i između nas katolika, posebno u uvjetima ove pandemije Covid-19, posve se izgubilo da se radi o pojmu iz *Katekizma katoličke crkve*. Tako smo i mi vjernici u svakodnevnoj napasti da previše govorimo, a malo kažemo.

Razboritost je jedna od ljudskih kreposti. Ljudske kreposti (vrline) jesu čvrsti stavovi, stalna raspoloženja, trajne savršenosti razuma i volje koje ravnaju našim činima, zapovijedaju našim strastima i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri.¹ One daju lakoću, gospodstvo nad sobom i radost za moralno dobar život. Krepostan je čovjek onaj koji slobodno čini dobro. Četiri kreposti imaju ulogu stožera. Zato se i zovu “stožerne” (kardinalne); sve ostale se svrstavaju oko njih. To su: razboritost, pravednost, jakost i umjerenost. „Razboritost je krepost koja upućuje praktični razum da u svim prilikama razlikuje naše istinsko dobro i da izabere prikladna sredstva da ga izvrši. Čovjek “pаметan pazi na korak svoj” (*Izr 14,15*). “Budite mudri i budni u molitvama” (*1 Pt 4,7*). Razboritost je “ispravna norma djelovanja”, piše sv. Toma Akvinski slijedeći Aristotela. Nema ništa zajedničkog s plašljivošću ili strahom, ni s dvoličnošću ili pretvaranjem. Nju nazivaju *auriga virtutum* – kormilarem kreposti: jer ravna drugim krepostima pokazujući im pravilo i mjeru. Razboritost neposredno upravlja sudom savjesti. Razborit čovjek odlučuje svoje vladanje i uređuje život slijedeći taj sud. Zahvaljujući toj kreposti mi primjenjujemo moralna načela na pojedinačne

¹ Novi institucionalizam, još uvijek recentni pristup u društvenim znanostima, kreposti ubraja u neformalne institucije, koje nerijetko na razvoj država i društava utječu značajnije od formalnih institucija.

slučajeve bez pogreške i svladavamo dvojbe o dobru što ga treba izvršiti i o zlu što ga treba izbjeći.⁴²

Upravo, u ovim (ne)vremenima, svaki pojedinac trebao bi se voditi razboritošću, a posebno oni u sferi politike. U nepreglednom nizu tekstova „što da se radi“ i „kako dalje“, malo je znanstvenih članaka. Stoga valja posegnuti u rane devedesete. Ivan Koprek, sveučilišni profesor i član Družbe Isusove objavio je 1992. članak *Krepost političke razboritosti*.³ Koprek definira krepost „vrlinu“ kao željeni habitus koji konstituira razumnju sredinu. „Ona tvori ravnotežu u smirenju strasti U njoj čovjek izlazi iz onog iskonskog gibanja i sabire se u postojanost. Aristotel, prema mišljenju sv. Tome Akvinskog, tvrdi da je krepost trajna vještina po kojoj čovjek postaje dobar i po kojoj njegovo djelo postaje dobrim.“ Za Tomu Akvinskog krepost predstavlja trajnu sklonost i vještinu za moralno dobra djela. „Ako se krepost dostiže moralno dobrim djelima, onda ona privlači volju samo na takva djela te joj također pomaže izvršiti ih.“ Krepost svakako nije čovjeku prirodeno svojstvo - jer teško je biti krepostan. Nasuprot tome, čovjeku je prirodena želja biti sretan, čovjeku je prirodeno živjeti u društvu. Krepost zahtijeva trajni napor, jer kako ističe Koprek, ako je neko svojstvo samo trenutno i prolazno, ono se jednostavno naziva raspoloženje ili *dispositio*, koje s krepošću (vrlinom) nema nikakve veze. Kreposti se dijele na kreposti uma i moralne kreposti.

„Kreposti (vrline) uma (*virtues intellectuales*), ako i nisu u potpunom značenju kreposti ipak se k njima pribrajaju. Pomoću njih je čovjek sposoban za ona djela koja dolikuju razumnom biću i koja su samo njemu svojstvena, ali ne pripadaju prijeko potrebno moralnome redu.“ To su kreposti u širem smislu. Prema Aristotelu, što je preuzeo i sv. Toma Akvinski postoji pet takvih kreposti: mudrost, razumnost, znanost, umjetnost i razboritost. Samo je razboritost krepost (vrlina) u pravom smislu riječi. Kreposti uma omogućuju čovjeku da može činiti dobro. One čine

² *Katekizam Katoličke crkve*, br. 1806, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 2016.

³ Ivan Koprek, profesor Filozofskog fakulteta Družbe Isusove (danas: Fakultet filozofije i religijskih znanosti): *Krepost političke razboritosti*, u „Obnovljeni život“, časopis za filozofiju i religijske znanosti, Vol. 47, No 3-4, 1992.

um sposobnim za određene djela, ali ne dostižu do volje. „Volja ostaje slobodna i o njoj ovisi, hoće li se poslužiti umnim vrlinama i kako.“

Moralne kreposti (vrline) (*virtutes morales*) pak djeluju na čovjeka na taj način da on ne samo da moralno dobro može već i da hoće. One djeluju na volju, potičući je na moralno dobra djela. Pri tom, volja u svom pojedinom djelu ostaje slobodna, ali moralna vrlina (krepost) stvara u njoj sklonost na dobro. „Kreposti shvaćene kao dispozicije uma i volje ne samo da podržavaju praksu i osposobljavaju nas da dospijemo do onih u praksi inherentnih općih dobara, nego nas u tom traganju i potpomažu.“ U tom pogledu kreposti imaju i političku konotaciju.

Krepost je već bila politički pojam i za Platona: Platon kreposnog čovjeka ne može odijeliti od kreposnog (prvenstveno pravednog) građanina. Aristotel je najvažniju krepost političkog života našao u pravednosti. Zajednici kojoj manjka suglasnost o značaju pravednosti nedostaju temelji političkog života. „Bez kreposti razborite pravednosti ne bismo se mogli oduprijeti praksi korumpirajuće moći institucija.“ Krepost razboritosti je stoga mjerodavna ne samo za društvene (političke) kreposti nego i za sve druge kreposti budući da povezuje spoznaju i volju, misao i djelovanje. „Razboritost je sposobnost opća načela, sadržaje „prav svijesti“ praktički osloboditi u konkretnoj situaciji.“ Zbog toga je smatraju „temeljem etike“ čija je zadaća umno svladati sve praktične probleme djelovanja.

Koprek u nastavku članka provlači krepost političke razboritosti kroz proces političkog odlučivanja. Stoga se ovom prilikom usredotočimo na granice ljudske razboritosti. Kršćanski političar u svojoj razboritosti mora ostaviti mjesta i za teološke kreposti: vjeru, nadu i ljubav. „Vjera nas kao kršćane u ograničenosti naše spoznaje i volje vodi najprije do uvida u našu stvarnost.“ Čovjek nije gospodar nad svojim životom, poviješću i društvom. Ljudi su samo konačne osobe, Božja stvorenja. Ukoliko to prihvaćamo, a to smo kao kršćani i obvezni, onda je korektiv političke razboritosti - kršćanska poniznost. „Moramo pokušavati ostvariti nama moguće, dobro znajući da sve ne držimo samo u svojim rukama.“ Kršćanska nada štiti nas od straha pred opasnostima i problemima, tako da ih pretvaramo u izazove. U politici nema mjesta za rezignaciju. Povjerenje u Boga nas uvijek ohrabruje u nepredvidljivim i teškim situacijama. Ljubav je potrebna da bi politička razboritost ostala očuvana od uvijek prijetjećeg

pretvaranja u običnu svjetovnu mudrost, u koristoljubivo rezoniranje, u prepredenost (lukavost), u opravdavanje korištenja neprimjerenih sredstava. Razboritost pretpostavlja temeljni stav prema dobru. U kršćanskoj nauci o etici ljubav ima najviše mjesto, „ali tako da ipak nikada ne nadomješta druge kreposti nego ih sve objedinjuje i prožima.“ Kršćanin – kako kaže sv. Augustin – ljubi, i što želi čini.

Završno, Koprek zaključuje – a ono što je bitno istaknuti za nas danas i kada – te ratne, teške i neizvjesne 1992. godine: „Tako bi baš kršćanin mogao i trebao biti kadar prakticirati viši oblik kreposti političke razboritosti koja i u turobnim i beznadnim vremenima nastoji tragati i pronalaziti nove putove. Možda je u tom smislu politici potrebno više razboritosti u vjeri, nadi i ljubavi.“ I kako bi završio propovijed pater Iko Mateljan – Neka nam sam Bog u tome pomogne. Amen.

Vladislav Hinšt

* * * * *

MAMA

Moja mama je za mene
 najvrijednije zlato u zlatarnici.
 Kad padne mrak,
 ona je jedina zraka Sunca.
 Kad me boli,
 ona je jedini lijek.
 Kad sam žedan i nemam što piti,
 mama je jedina čaša vode.
 Da mogu zagrliti jednu
 osobu na svijetu,
 bila bi to mama!

Petar Slavica
 3. razred OŠ

NAŠE PRIČE

LJUBAVNA PRIČA ILI PRIČA O LJUBAVI

In memoriam

Mladen Kušec (1938 - 2020)

Prve stihove i priče napisao sam na Koloniji još kao mladac gimnazijalac. Stanovao sam u Kuraltovoj ulici, gdje i danas žive moja sestra Nada i nećak Stanko s obitelji. Rado se vraćam na Koloniju i ljudima i sjećanjima, jer je to ne samo vrijedan dio mog djetinjstva, već i vrijedan dio mene danas, ovakvog kakav jesam. Imao sam sretno djetinjstvo, a ja vjerujem da je sretno djetinjstvo izvor zadovoljna čovjeka. Iz sretnog djetinjstva izviru sve ljepote, sva snaga i poštenje i zdravlje odrasla čovjeka. Ako se u djetinjstvu zdravo raslo i cvalo, kasniji život i nije drugo do vraćanje duga sreći i ljubavi.

Kod djece koja su imala sreću ili imaju sreću da im je djetinjstvo uz mamu i tatu ispunjeno ljubavlju i radošću, zbog ljupkosti i poštenja koju onda ta djeca šire oko sebe, ja to razdoblje zovem - prvi dio neba. Prvi dio neba i zato, jer je dijete (bez obzira na okolinu) već rođenjem ispunjeno Božjom ljubavi koja (kao što malo zrno žita izrasta u zreli, plodni klas) izrasta u čovjeka.

Znam puno sretno djece kojima ne krađu, ne uzimaju i ne razaraju svjetlo i ljubav, ali nažalost znam i puno djevojčica i dječaka koji nemaju tu sreću. Nedavno me vratila na Koloniju i sjetila me prvog dijela neba, pričom o svojoj ljubavi, jedanaestogodišnja djevojčica iz Kraljevca na Sutli, Andrea. I ne samo da me je vratila u djetinjstvo, već sam, zbog susreta s njom, u romanu za djecu koji pišem već godinu dana, promijenio cijeli kraj. A zašto, ili još bolje, što to Andrea ima tako snažno u sebi da

sam u knjizi promijenio ne samo kraj romana, nego i tijek događanja? Razlog je njezina ljubav. Andrea već pet godina voli Matiju. Pa što je tu neobično, reći ćete?

Pa i drugi vole možda i više od pet godina, uostalom, ljubav se, na sreću, ne broji godinama. Imate pravo. Ali Andreina je ljubav ne samo lijepa, ne samo dugotrajna, nego na svoj način neobična. Najlakše ću vam to objasniti ako razgovor s njom skinem s magnetofonske vrpce jer sam je, i ne znajući što ću čuti, zbog toga što piše stihove, snimao za emisiju “Bijela vrana”:

- Ovo ti je lijepa ljubavna pjesma. A jesi li i ti zaljubljena?
- Nisam zaljubljena, ali već pet godina volim Matiju.
- Onda si ti sretna djevojčica, a Matija sretan dečko.
- Ja jesam, ali Matija nije!
- Kako to misliš, da on nije?
- Pa, on mene ne voli, on mi je samo prijatelj!
- Čekaj, taj dečko, taj Matija, zna da ga voliš već pet godina?
- Zna da ga ja volim, ali on mene ne voli.
- To ti je rekao?
- Da, to mi je rekao, i tako je. On mene nikad nije volio, a rekao je da mi može biti prijatelj, ali ne i dečko.
- Pa ti si onda, Andrea, nesretno zaljubljena, nesretno voliš?
- Ne, ja sam sretna, jer ja volim! A nesretan je Matija!
- Ja tebe ne razumijem. Meni je logično da si nesretna jer nesretno voliš!
- Ne, striček! Ja volim, ja imam ljubav! Ja sam sretna! Ali Matija ne voli, on nema ljubav, on je nesretan!
- Ali on tebe ne voli, razumiješ?! A ti njega voliš već pet godina! To je nesretna ljubav!
- Pa da, već ga volim pet godina i tko zna do kada ću ga još voljeti! Ali vi ne razumijete što vam govorim! Nema nesretne ljubavi! Nesretni su koji ne vole! Meni Matija samo ne uzvraća ljubav, a ja

sam sretna jer ja imam i ljubav u sebi i za sebe i za onoga koga volim, razumijete!?!...

Ja sada razumijem, a bio bih sretan da i vi koji ste ovo pročitali, razumijete i sebe i Andreu i Matiju.

Mladen Kušec

* * * * *

OZDRAVI ME, ISUSE

Ozdravi me, Isuse
snagom Svetog Duha
da mi duša postane
dostojna Tvog kruha.

Nek' me grle, Isuse
tvoje ruke svete
kao otac kada tješi
rastuženo dijete.

Daj mi lijek, moj Isuse
koji srce liječi
bez ljubavi je ono samo
"Ko' cimbal što zveči".

Tvoje riječi, Isuse
mrtve duše dižu
koje žurno hitaju
ljubljenome Križu.

Stavi melem, Isuse
na tu tužnu ranu
duboka je, jako boli
al' ti ko' sunce svanu.

Hvala ti, moj Isuse
što me Riječju liječiš
i što Božjom snagom
propast duša spriječiš.

Uzmi me, moj Isuse
na svoja sveta leđa
nek' me Tvoja čista ljubav
zagrlj ko' pređa.

Ivana Đuras

SVEKRVINE FRITULE

Stol mi je bio zatrpan papirima i Narodnim novinama. Trebalo je odgovoriti na silne pritužbe građana, a nisam bila sasvim na svome jer sam radila od kuće, kao i mnogi državni službenici. Nije to isto ozračje. Jedan mali, ali sasvim nepoznati virus izbacio je iz ravnoteže čitavo čovječanstvo. Već se deset mjeseci borimo s njim. Koronavirus COVID-19! Ljudi se razbolijevaju, mnogi umiru, gospodarstvo je u kolapsu, i u svemu tome ima i onih koji se bune i govore o ljudskim pravima i ukinitim slobodama jer... zašto bi netko nosio masku, a neće?! Zašto bi netko nekome nametao svoju volju... Da netko umire od toga smatraju da je čista izmišljotina, manipulacija i teorija zavjere... Ima onih koji idu još i dalje pa izjavljuju: umiru samo teško bolesni...!!!

– Hej, zaustavi se! – povičem sama sebi. – Zdrava si i radiš. Tvoji muž je zdrav, tvoji roditelji, braća, svekrva...

Svekrva, sveki... iako, hmmm, ponekad je upitna moja kompletna sreća zbog njenog dobrog zdravlja. Guši me... pogledam na sat... njezino vrijeme... Ne mogu se sasvim usredotočiti... Božićni blagdani su uskoro, a ništa još nisam smislila, kupila. U svakom slučaju odlučila sam neke sitnice, naročito za nećake i nećakinje... i to je problem, danas mladi imaju svega... Jelka ili bor? Kakav dizajn ove godine? Prakticirala sam svake godine drugačije. Prošle godine je sve bilo u srebrnom... Reklamiraju domaće, hrvatske brendove, kuglica 130 kn... Mobitel zazvoni. Na zaslonu piše *Sveki*. Eh da zna?! No kako se uzme, može biti i od milja, neka vrst tepanja, ali ne mogu je zvati majkom. Evica?! Ni to ne ide. Samo s Vi?! Ponekad treba i ime! Naročito kad mi digne tlak, ali ipak tada izleti: bako! Potpuno spremna to dočeka i nikad ne propusti reći koliko to čeka. Pa zar baš uvijek mora?! Zna da je to i moja vruća želja... Moja sveki?!

Pustila sam mobitel da zvoni... nikad neću završiti posao. Uđem u svoju bazu podataka... Izmjenjivala sam se s kolegicom u uredu po tjednima. Zbog epidemioloških mjera nismo mogle biti zajedno u sobi. Nije bilo lako raditi u poreznoj u vremenima kada su mnogi ostajali bez posla u nekim gospodarskim granama, kada su dospijevale ovrhe, a s druge

strane neki su požrtvovno radili dane i noći te stalno bili na udaru javnosti...

Zvono na vratima propara tek započeto jutro. Ustanem se i otvorim ih.

– Ja došla da vidim trebaš li što. Već duže vrijeme te gledam i vidim da si umorna.

– Imam puno posla.

– Baš imam nešto za tebe. – zamahne novinama. – Ali prije da ti kažem da je to jako pametno što si ostala doma. Danas ih ima preko četiri tisuće i sedamdeset ih je umrlo. Zato mislim da nema smisla ići u dućan, imam punu škrinju. Slažeš li se? Tomislava nema, nama dvima je dosta varivo od leće, pa ako ovako nastavimo šparno, imat ćemo zaliha i za tri mjeseca...

– Radim. – nekako sam uspjela progurati među njezine zbijene riječi.

– Sve sam razradila. Ja ću kuhati kao i do sada, a ti i Tomislav samo posao i doma. Ja više nikamo ne idem... Nego, gledaj novine.

Otvori ih i pokaže mi naslov: *Zastara poreznih dugova*, te nastavi: – Eto što rade ti tvoji, ovima opraštaju milijarde, a s njima bi mogli kupiti koliko respiratora ili druge opreme za bolnice ili škole...

– Bakooo! – uzviknem na rubu snaga pa se ugrizem za usnu.

– Što na srcu, to na jeziku. Imaj strpljenja, imaj. – potapša me po ruci.

– Sv. Elizabeta nije nikad gubila vjeru.

– Oprostite, ne znam gdje mi je glava. – smeteno odgovorim dok su mi koljena klecala.

– Opraštam ti, ručak je u četiri.

– Ne...ne znam hoću li stići.

I uistinu nisam znala. Sama sam kriva. Da sam se javila na telefon, dva puta što je zvala, možda ne bi bila došla gore, na kat gdje smo uredili potkrovlje Tomislav i ja. Moj Tomislav, bome i njezin Tomi, kako mu je znala govoriti. Zapravo, bilo mi ju je žao jer je Tomislavov imao brata koji je poginuo u Domovinskom ratu, dvije sestre su joj već poodavno umrle, kao i muž, moj svekar, pokoj mu duši bio je jako dobar čovjek, samozatajan i tih.

Uronila sam u papire i zakone Narodnih novina. Prekine me polagano kucanje. Možda sam umislila? Otvorim vrata. Moja sveki.

– Oprosti što te prekidam, Tomi je javio da ne dolazi, zatrpan je poslom, sve poludilo! – križala se u čudu. – Hoćeš da ti što pomognem, da pospremim, malo je nered... bit ću tiha. Tomi voli kad je uredno.

Sve su mi riječi zastale u grlu. Počela sam kašljati od nemoćnosti i vrtjeti glavom. A ona poletjela u kuhinju pa mi nosi čašu vode. Popijem je naskap. Ma da mi je dala otrova popila bi. Anđeli Božji, zatvorite joj usta i prenesite je u prizemlje!

– Idem sada.

– Da, da, da – ponavljala sam bez smisla. Vrata su se nečujno zatvorila, a ja poput lutke odem do prozora i zagledam se u gole grane. Nisam imala snage prionuti na posao.

Mobitel se oglasio. Sanja, najbolja prijateljica.

– Hej, kak ide?

– Nikak! Eto, nikako! Mijenjat ću posao i sveki!– ljutito viknem. – Ne znam tko je luđi?

– Možeš posao mijenjati, mlada si, mene nitko ne bi htio. No ne znam kako bi mijenjala sveki?

– Možda bi je mogao netko kupiti. Sve se danas prodaje. Dam oglas: za male novce pet u jedan: pere, čisti, pegla, daje besplatne savjete i drži sve pod kontrolom, nadzorni stožer! Ne mogu više ovako raditi.

– Gledaj to s neke druge strane, prolupat ćeš. Znaš kak Danci imaju svoj hygge za sretan i smiren život. Iz svake situacije izvuku ono najbolje za njih.

– Moja sveki i bez Danaca ima svoj recept za sretan život: moliti i gurati nos tamo gdje ne treba! Otkad je ova pandemija i otkad njezin Tomi dane i noći provodi na poslu, nemoguća je. A kad on dođe doma, evo ti nje sa štruklama, buhtlama, makovnjačom... Ne mogu biti ni sa svojim mužem...

Sarkastično sam se ispuhivala. U ovoj pandemiji radila sam duplo. I Tomislav! Činilo mi se da se nekako gubimo u ovim nevjerojatnim mjesecima. I dalje sami poslije šest godina braka. Sve je u redu govorili su liječnici, sve... Vjerovala sam... na dane i periode... A svekrva me uredno podsjećala na to... tada mi je bivalo još gore... Nije ona loša

osoba, daleko od toga... ali nikako da shvati da i mi trebamo svoj mir, da imamo svoj posao, ritam... naporna je do beskraj. I prije je znala doći, zasjesti u fotelju i štrikati...

Dani su jednolično tekli do kraja tjedna ušutkani zakonima, razbucani telefonskim pozivima i kucanjima na vratima. Ručkovi su se premjestili s četiri na pet, šest pa opet posao. S prijateljicama sam se malo i čula. Zatvarale smo se u svoje svjetove pokušavajući ih gurati sa što manje stresa i zaštititi od virusa. Tomislav je nagovijestio vikend samo za nas dvoje što me obdario nevjerojatnom energijom... Planirali smo pobjeći u vikendicu.

Petak večer, torba spakirana. Samo da se javimo Tomislavovoj majci. Oči su joj bile staklene i bila je crvena u licu. Kašljala je.

– Mislim da sam se malo nahladila. Odite vi. Idem u krevet i bit ću sutra ko nova.

– Sumnjivo mi je to. Da nisi što pobrala? – sumnjičavo je zapita sin.

– Čuvam se, ali sam nakratko bila kod susjede Štefke... izgubila je nedavno muža... bilo je više njih, nikog nisam pozdravljala... bila sam samo pet minuta...

– Eh, majko, a ti govoriš nama.

Donijela sam torbu nazad. Nazvali smo liječnicu, dobili upute. Izolacija svakog člana zbog predostrožnosti. Sutradan je svekrva vadila bris. Nalaz je stigao dan poslije. Bila je pozitivna. Protrnula sam. Jedan mali virus direktno je napao naše živote. Nervoza i napetost su me preplavili. Što ako se baki nešto dogodi? Ne daj Bože da završi u bolnici! Svo troje smo se distancirali, dogovorili raspored i način brige oko svekrve koja je legla u krevet s manjom temperaturom.

– Ako umrem, pazi mog Tomislava... – govorila je poslije slušanja vijesti.

– Imaj vjere u Boga... – govorila je poslije molitve.

– Ne radi toliko, niste kruha gladni, dat će Bog boljih dana... – govorila je i sve manje slušala vijesti.

– Zahvaljuj, zahvaljuj, zahvaljuj... – govorila je dok joj je temperatura rasla.

Moja svekrva je završila u bolnici. Falilo joj je kisika. Najteže mi je bilo što nisam mogla k njoj. A najčudnije što se nije javljala na mobitel. Bolnicu nismo mogli dobiti. Okrenula sam nekoliko brojeva i našla prijateljicu od prijateljice koja je liječnica u bolnici. Rekli su da ne brinem da je baka dobro, da je mirna kao bubica i da stalno moli. I bila je dobro četiri dana, a peti je završila na respiratoru.

Prepali smo se. I Tomislav je dobio laganu temperaturu, testirao se i ispao pozitivan. Presjeklo me. Moj Tomislav! Izolirao se u sobi, spavao, čitao. Izlazio je iz sobe samo u kupaonicu i na ručak. Iza njega sam dezinficirala stol, stolicu, pribor... stavljala sve u perilicu... prala ruke... dezinficirala i njih.

Moji su me zvali, roditelji i braća, svima sam govorila da sam dobro i ni u kakve detalje nisam išla. Nisam mogla sve to iznova i iznova prepričavati i proživljavati. Prijateljicama sam uputila nekoliko optimističnih riječi s molbom da se puno odmaram i nisam pri telefonu tako da se ne ljute ako ne odgovaram.

Ostavila sam sve zakone i opomene i pritužbe, otvorila bolovanje. Prvi put sam na bolovanju. Potrebno mi je. Zbog mene same, mog muža, moje svekrve... zbog sebe same...

Nešto sa sa mnom događalo. Kao da sam bila zarobljena u svome tijelu.

Vapila sam za tišinom, za vlastitom nutrinom čije sam samo obrise nadzirala. Čime sam to hranila život? Sa stvarnošću izvan sebe. Ta stvarnost, njezini mehanizmi su toliko postajali jaki da sam im počela robovati, da su preuzeli vodstvo. U njima sam ispunjavala svoje sebične interese: kako ću izgledati, što ću odjenuti, kupiti, što odijevaju i kako žive celebrity ličnosti, kakvu ću frizuru imati, koja je boja kuglica na boru ove godine in, gdje u prostor božićnog interijera da stavim Orašara i koliko visokog, kuglice led ili tople, kakve ukrase na terasi jednoj i drugoj...

Mojima na telefon i dalje sam glumila sreću da Covid-19 samo u blagom obliku preživljava na meni jer jedini simptom mi je bio izostanak njuha. Tomislav je nekoliko dana imao osrednju temperaturu s manjim bolovima u leđima. Svekrva je bila izvan respiratora i bila je stabilno.

Hvala Bogu!!!

Zapalila sam drugu svijeću Došašća. Sama za stolom. Pripremila sam ručak Tomislavu, stavila masku i pozvala ga da jede.

– Hvala ti draga, jesi umorna? Ja bih samo spavao. Mirniji sam jer je majka dobro.

– I mene raduje da je dobro i nisam umorna – iskreno sam mu odgovorila. – Dobro mi je došla stanka. Ponovo upoznajem sebe.

Gledala sam u njegovo lice kao da ga gledam očima iz vremena kad sam se zaljubila u njega. Baš mi je bilo lijepo.

Tomislav je tada podigao obrve u čuđenju. – Nešto smiješno?

– Volim te, lijepo te gledati, Bože hvala ti na ovom čovjeku! – rekla sam, a onda pogledala na sat. – Ručak gotov, epidemiološke mjere kratkog zadržavanja u istom prostoru.

Kuhala sam lagano i dijetalno jer je tako pasalo Tomislavu, a meni je bilo svejedno jer nisam imala okusa ni njuha. Spremala sam po kući, vadila odjeću koju godinama nisam nosila, prala je i slagala u vrećice. Nekome će koristiti. Tomislavu sam cijedila limune i naranče, pravila ajurvedski čaj s đumbirom, kurkumom i kajenskim paprom, ispunjavala mu želje. Zvala svoju vezu za bolnicu. Baka će uskoro kući, rekli su.

Nije mi bilo jasno zašto baka ne zove često. Samo uvečer da poželi laku noć. Nekoliko puta je ona zvala, nekoliko puta mi.

– Samo vi nazovite kad trebate, znate, sad ne radimo – rekla sam joj u jednom od razgovora.

– Moram biti pripravna za odlazak.

– Bakooo?!

– Uzdam se u njega i bit će ti uslišano – rekla je i nije me smetalo. – Pazite jedno na drugo. Dobra si ti nevista. Podsjećaš me na mene u mladim danima, vrlo savjesna i revna... odana. Uvijek ću biti s vama, i kad umrem. Uvijek ću moliti za vas.

– Bakooo?!

– To ti je život, ćerce. Jučer je žena iz sobe otišla Bogu, danas druga... nikad ne znaš. Laka vam noć, djeco.

Ostala sam zapanjena. Je li moguće da je to bila ona? Teret mi je pritisnuo grudi. Sjetila sam se koliko me ta žena gušila, koliko je naporna bila, a ja sam željela samo da nestane. Posramih se.

Treća nedjelja došašća. Treća svijeća. Svečani stol. Tomislav za ručkom, ja sa strane s maskom. Gledam ga i smiješim se.

- Baka sutra izlazi. Konačno!
- Kad je tu nemaš mira, a sad fali.
- Fali – uzvratih.

Tako sam i mislila. Pospremila sam joj čitavo prizemlje, prozore oprala, zavjese. Dobila sam od nje dopuštenje da joj smijem urediti ormare. Da sama odaberem što ću ostaviti, što podijeliti, što baciti. Kad sam to čula zanimala sam. Ali sam je i razumjela. Potpuno. Sada sam je iz drugog kuta gledala, drugim očima. Onako kako nas Isus gleda, s čistom ljubavlju. Bez nabiranja, pamćenja, podsjećanja... Kompletna i beskompromisna ljubav. Sve sam joj oprostila i to me oslobodilo utega koji su me pritiskali za stvarnost vukući na svojim repovima loše emocije... Dobila sam nevjerovatni slobodu i snagu. Let da moja duša poleti tamo gdje joj je oduvijek bilo mjesto... k Isusu...

Uredila sam i dvorište. Bor nisam okitila. Neka bude u prirodnoj ljepoti.

Baka nije izašla, malo se zakompliciralo. Tomislav je bio sasvim dobro. Meni se njuh jednim dijelom vratio.

Bože, čuvaj je! Hvala ti na njoj! Zahvaljuje ti Bože jedna nezrela duša kojoj je virus bio potreban da je vrati k sebi, k tebi. Koja je iz svoje nutrine počela izbacivati sve što joj ne treba. Sve je i nepotrebno osim istinske, prave ljubavi, onakve kakvom nas ti učiš.

Kakav dizajn i Orašari?! Ja trebam postati lampica koja se puni Božanskom ljubavlju i tu istu ljubav isijava prema drugima. Bez takvog isijavanja uzalud nam svaka molitva i selektivna dobra djela.

Ipak, moja molitva je počela drugačije teći, s većim povjerenjem i u dubljoj vjeri. Olakšala mi je i posao u koji sam opet prionula. Došla sam do točke kad sam uistinu rekla ono što sam mislila: Neka bude Tvoja volja Bože, čak i sa žarkom mojom željom da postanem majka.

U ruke tvoje Božje čitav moj život i život mojih najdražih.

U ruke Tvoje čitav svijet.

Hvala ti na svakom trenutku postojanja i na mojoj svekrvi. Učini da još bude s nama, da budemo na radost jedni drugima. Sad sam znala,

onako kada nešto znaš iz dubine svoje nutrine, iz dubine duše, a duša je spona s Vječnim Ocem, da, ako se uzdamo u Boga sve drugo će nam doći: i snaga, i zdravlje, i potpora... i novi posao.

Zapalili smo treću svijeću. Tomislav i ja bez maski.

– Rekli sutra – reče on.

– Dao Bog – odgovorim. Dovršili smo ručak u tišini. Potom stavili u auto dvadeset kilograma voća i deset kutija različitih slastica kupljenih u dućanu zbog higijenskih mjera te se uputili u bolnicu.

– Za pacijente i liječnike – rekli smo na porti. – Možda će se netko obradovati. I molim vas, budite ljubazni i uručite pismo gospođi, sve piše, kat i soba.

Zapalili smo i četvrtu svijeću. Dala sam sve od sebe ne bi li što bolje pospremila ručak. Svekrva je bila s nama. U jednom trenutku mi se približi i šapne na uho: – Nego, onaj karirani kaput mi je još mogao.

Pogledam je. Namigne mi i slegne ramenima: – Kako je lijepo biti doma – nasmije se. – Hvala ti Bože na milosti i ljubavi, na ovoj djeci i svim blagoslovima koje uživamo i koje ćemo uživati.

Došao je i Badnjak. Spustili smo se u prizemlje i htjeli kititi bor.

– Kod vas kitimo, vi nastavljate život. – veselo je rekla svekrva i izvadila pred nas zdjelu s još toplim fritulama.

– Tko čita?

– Najmlađi. – uzviknuše sin i majka.

Okrenem stranicu i počnem čitati: *Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davida, sina Abrahamova...*

Maja Brajko-Livaković

ZRCALO

*„U bjelini snježnoj opazit ćeš stope
i grešne i svete“ (Rajmund Kupareo)*

Da, to je ona stvarca u kojoj provjeravamo svoj izgled prije negoli ćemo njime fascinirati javnost. U skrovitosti samodopade razmahujemo se taštinom i ljutiti smo ako nitko ne primijeti na nama onaj lik koji je pokazalo to čarobno stakalce.

I priča se odmata ovako:

Pero je danas bio zadnji dan na poslu. Vrijedan službenik, odgulio je svoj muški radni staž i bio je na pragu zaslužene mirovine. Do svoje kancelarije penjao se liftom. Deseti kat nije mačji kašalj za ostarjeli srčani mišić, ali i kao mladi koristio je lift.

U liftu su postavili zrcalo. Po cijeloj plohi vozeće kutije. Ogledaš se u njemu hoćeš-nećeš. Tako su postavili. Prisilili te da naviruješ unutra. I Pero se škicao. Od ranih dana. Najprije je proučavao zaliske. Zatim kratku bradicu. Kada je bio sam, isprobavao je grimase koje će s uvjerenjem pokazivati na sastanku. Opazio je i nekoliko bora. Par čuperaka sijede kose. Onda se jednoga dana pojavio i s naočalama. Svaki bi dan neka novost izvirala iz tog odraza u staklu.

I danas se Pero zagledao. Činilo mu se da ga danas jako malo ljudi poznaje na poslu. Nitko ga dolje nije niti pozdravio. Bio je malo nervozniji nego inače. Ne zbog kiše niti zbog kišobrana kojega nije volio nositi, već zbog odlaska u mirovinu. Nije niti sam shvaćao otkud sada mirovina, jer još je mlad. Tako je barem mislio. Ušao je u lift nervozno otresajući kišobran. Odjednom začuje lomljivu stakla. Kvrč! Drškom kišobrana udario je o zrcalo. Od mjesta udarca raširile su se kružno zrake napuknuta stakla kao paukova mreža. Svaki napuknuti komadić stakla zrcalio je Perin lik na različite načine: Izbezumljeno lice na sastanku, beskrupulozni tračer kolega, najglasniji borac za povišice plaće... i sve tako do u beskraj. Mozaik lica. I kako god bi se pomakao, kamo god pogledao pratilo ga je tisuće njegovih vlastitih pogleda. Mirijade vlastitih očiju. Odjednom iz najmanje pukotine začuje glas :

- Ej, Pero, koji je zapravo tvoj pravi lik? Pronađi ga.

Samo u bajkama se događa da zrcalo govori. To se netko s njime šali. Nije niti dovršio misao, kad se iz one pukotine pruži par malih ruku i poče ga vući k sebi. Sad se već prestrašio.

- Hajde, uđi ovamo. Pronađi sebe. Koji si uistinu ti ? Od ponedjeljka do subote. Tisuću lica od neotesanca do gentlemena. Od laskavca do istinoljubivog dvonošca. A kruna tjedna je nedjelja kada u crkvi glumiš pokajnika s polunagnutom glavom da svi dobro vide kako si ti pobožan. Idemo unutra. Pronađi jednom sebe pa da saznaš tko si.

Male ruke su ga snažno vukle. Počeo se braniti. Uzmicati. Ali nije imao kud. Sam u liftu. Želio je nekoga pozvati. Dugmeta nigdje. Ovaj lift samo vozi, a nema niti jednoga dugmeta. Mora se braniti. Drškom kišobrana grozničavo je tukao po zrcalu na sve strane. Udarcima je usitnjavao krhotine stakla. Ono se lomilo u nove i nove tisuće njegovih likova koji su u njega sablasno zurili svaki sa svojom dušom. Neobičnom snagom male ruke su ga i dalje drmale. Vukle ga prema sebi. Sve snažnije i snažnije. Sve jače i jače. Od toga drmanja kao da je ipak dolazio k svijesti...

- Tata, tata, Probudi se. Pa zakasnit ćemo na misu. Župnik je rekao da ne smijemo kasniti. Već gore sve četiri svijeće pred našom crkvom. Sretan ti Božić, radosno je i uporno cvrkutao Perin sinčić, drmajuci ga svojim dječjim ručicama.

Krešimir Tičić

DJETEŠCE ĆE K NAMA DOĆI

Iz ponora tamnih sjena
putem svjetla Svjetlo kroči.
Ozvezdajmo staze srca
jer Isus će k nama doći.

Poljanama naših boli
bezosjetan neće proći.
Ne pletimo niti sumnje!
Doći će jer želi doći.

Vječnim žarom i plamenom
nadvladat će tamu noći.
Osunčajmo sumrak duše
da poželi u nju doći.

Svjetlo će nam sjati spasom
na kormilu Božje moći.
Molimo za mirno more
da Djetešce može doći.

Ankica Svirač

* * * * *

BOŽIĆNA NOĆ

mom ocu

Ponoć već se bliži u noći hladnoće
pa i srce dršće na zimi samoće.

Primićuć' se crkvi, ono što me grije
- nada je što plamti - bit će sve k'o prije;
pogledat će na me to zvjezdano nebo,
sjetit će se Gospod da sam ga ustreb'o.

Rodit će se opet k'o i davnog ljeta
- na nebu će pjevat' andeoska četa.
Sve će se rastapat' od svete miline,
ljubav će te grijat', našeg Oca sine.

Smijat će se lica anđeoskog zbora,
 čuti će se smijeh do Nebeskih dvora;
 Marija će blago ušuškati sina,
 mir na zemlji biti, slava sred visina.

Ja ću sve u čudu gledat' čedo malo
 što je sred jaslica blaženo zaspalo.

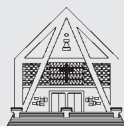
Ne ću mu, dok spava, pričat' strašne priče
 O križu, dok „Ubij!“, bijesna rulja više.
 Ne ću mu ja pričat' o teškom životu
 i kako će morat' nosit' zlo, sramotu.

Ako li iz sna se dijete budit' stane,
 ne ću mu spominjat' čavle niti rane.
 Zaplače li tada zbog nekakve slutnje,
 od mene će čuti uspavanku šutnje.

Samo ću ga tiho, što se može tiše,
 poljubit' u čelo da ne plače više;
 pa zapalit' svijeću da tama se makne,
 mir u srce vrati, a loš san umakne.

I dok plam njen gori u nadi svanuća
 nek bude k'o znamen zore uskrsnuća.

fr. Ivan Marija Tomić, OP

NAŠI POKOJNICI

RUJAN 2020.

Zlata Novak, Marija Stevanović, Marija Krumpl, Dunja Šarić.

LISTOPAD 2020.

Danica Jantolek, Anto Mihaljević, Ivan Pašalić, Anka Bicht, Ana Žabarović-Broz, Ruža Raškaj, Zdravko Baršnik, Iva Mičić.

STUDENI 2020.

Ružica Jerić, Vera Penzar, Mladen Kušec, Nada Mlikotin, Štefica Markovac, Katica Kober, Stjepan Mihalj, Katarina Burić, Ružica Cigrovski, Nada Molnar, Višnja Špiljar, Katica Fiket, Marija Kočiš, Kata Stanić, Danica Matijević, Ljiljana Jović, Ivan Likić, Ankica Gorski.

PROSINAC 2020

Zvonko Kurilić, Štefanija Čutić, Zdenka Grdešić, Zvonko Perović, Gordana Budiša, Rok Krbot, Boris Vovk.

*Vjerujem da Otkupitelj moj živi i da ću u posljednji dan
uskrsnuti iz zemlje.*

I u tijelu svojem vidjet ću Boga, Spasitelja svoga.

(ulazna pjesma mise na Dušni dan)

Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Tel.: 01/2392 555, fax 01/ 2392 587

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak – petak: 10 – 12 i od 16 – 18 sati
subota: 10 – 12

Izdaje: Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Urednici: fr. Ivan Iko Mateljan i fr. Domagoj Augustin Polanščak

Župni list izlazi tri puta godišnje
(Božić, Uskrs i Kraljica sv. Krunice)

